

Kinderen eerst: lokale overlegplatformen voor de preventie en opsporing van kinderarmoede

Netwerkdag 1 december

POD MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE
BETER SAMEN LEVEN
SPP INTÉGRATION SOCIALE
MIEUX VIVRE ENSEMBLE

Ordre du jour

1. **Contexte & approche**
2. **Phase 1 : description**
3. **Phase 2 : bonnes pratiques et feuille de route**
4. **Phase 3 : recommandations politiques**
5. **Suite**

1. Context & aanpak

1. Contexte & approche

- Pauvreté infantile : des chiffres inquiétants
 - AROP -18 ans : 18,8 % (EU-SILC, 2014)
 - AROPE -18 ans : : 23,2 % (EU-SILC, 2014)

- Coordination défailante entre les différents domaines politiques ; fragmentation des services ; communication et collaboration insuffisantes entre les différents niveaux de pouvoir (Who Cares ?)
- Recommandation européenne « Investir dans l'enfance pour briser le cercle vicieux de l'inégalité » : plaider pour une approche intégrée des investissements sociaux en faveur des enfants ; synergies entre secteurs ; coordination entre les acteurs importants

1. Context & aanpak

- Oprichting van **lokale overlegplatformen** voor de opsporing en bestrijding van verborgen armoede, teneinde welzijn kinderen te bevorderen en families uit cirkel van generatiearmoede te breken
- **57** overlegplatformen weerhouden voor subsidie **van 1 pilootjaar** (1 mei 2014 – 31 mei 2015)
- **Studie** tijdens pilootjaar (door KPMG Advisory i.o.v. POD MI)
 - ✓ Bundeling expertise en verzekering duurzaamheid overlegplatformen
 - ✓ Begeleiden van uitwisseling van ervaringen en expertise

2. Phase 1 : analyse & description

2. Fase 1: analyse & beschrijving

- Stap 1: screening van projectaanvragen
- Stap 2: ordenen van relevante informatie
- Stap 3: beschrijving & analyse
 - **Basisvoorwaarden:** hoe vult men lokale integratie in, wie is de doelgroep, met welke partners werkt men samen?
 - **Organisatie:** komt men samen, hoe vult men rol als projectverantwoordelijke in?
 - **Werking:** welke taken en activiteiten neemt men op zich?
- Beschrijving op basis van regio & inwonersaantal
 - In lijn met regio-representatief staal dat weerhouden werd voor de subsidie
 - In lijn met het systeem om het bedrag van de subsidie toe te kennen

3. Phase 2 : Bonnes pratiques & feuille de route

3. Fase 2: Goede praktijken & draaiboek

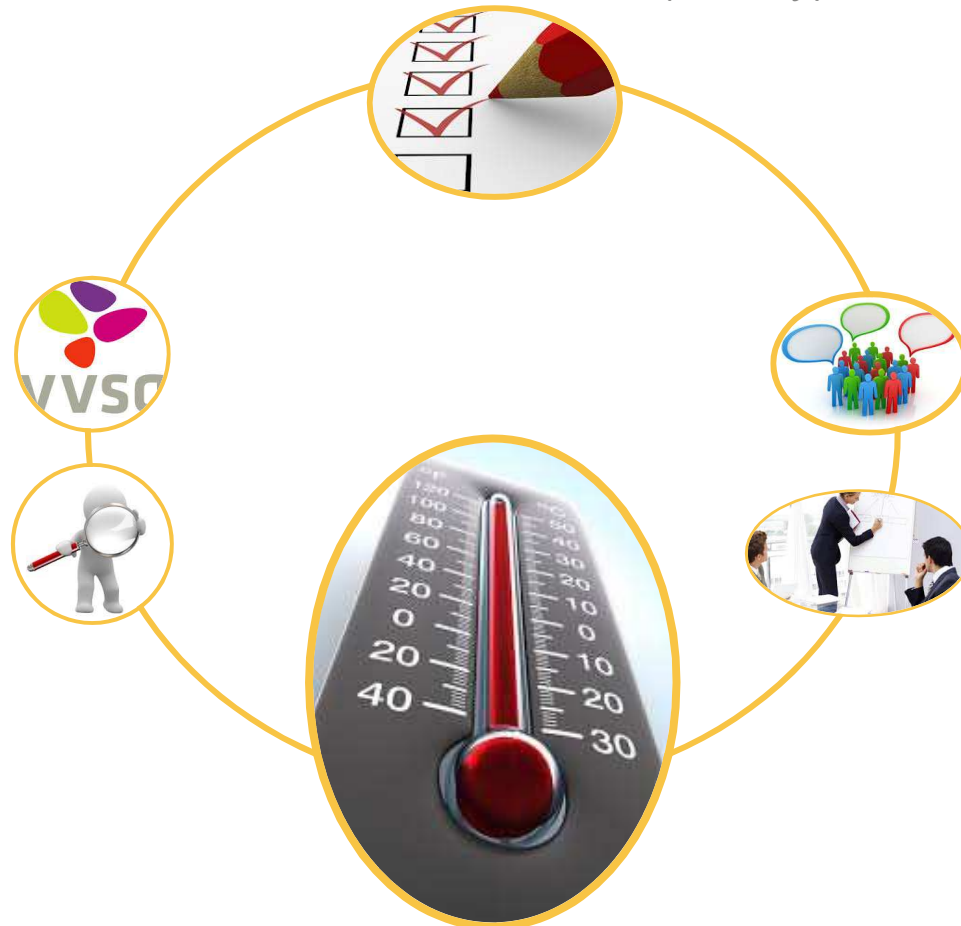

Vooraf op basis van ervaringen op het terrein

- 2 evaluatiemomenten (survey)

- Studiedag VVSG

- Europese peer review

- 2 uitwisselingsmomenten

- Workshops met begeleidingscomité

3. Phase 2 : Bonnes pratiques & feuille de route

1. Rassembler les divers acteurs locaux
2. Maintenir l'équilibre entre les initiatives universelles et locales
3. Soutenir des projets locaux et chercher des connexions avec les autorités locales
4. Investir dans la connaissance de l'offre de services et l'échange d'informations
5. Rendre plus accessible et faire mieux connaître l'offre d'assistance
6. Détecter en temps utile (très tôt) les situations problématiques au sein du public-cible et intervenir
7. Faire participer les stakeholders eux-mêmes

3. Fase 2: Goede praktijken & draaiboek

1. Samenbrengen van diverse, lokale actoren

Meerdere perspectieven

- Scholen, crèches...
- ...Huisvestingsmaatschappen, socio-culturele partners, diensten ruimtelijk ordening etc.
- (!) Prenatale zorgpartners

- 91% slaagt hierin
- 61%: grote betrokkenheid, 80% goede kwaliteit

Regelmatig overleg, ruimte voor tussentijdse meetings, de opmaak van een gemeenschappelijke visie, inschakelen diverse partners (uit welzijns- en niet-welzijnssector)

EXAMPE

3. Phase 2 : Bonnes pratiques & feuille de route

2. Maintenir l'équilibre entre les mesures universelles et les initiatives locales

Une offre de base pour toutes les familles/tous les enfants : mesure plus adaptée pour les familles les plus vulnérables

- = Service universel sur mesure
- Exige une compréhension de la situation locale

- 79% : meilleure compréhension des problématiques locales ou des tendances de la région locale

Initiatives pour groupe cible spécifiques, ex. en Belgique: enfants issus de l'immigration, enfants de parents isolés, enfants de parents ayant des problèmes psychiatriques; concertations formelles, étude du groupe cible, analyse d'environnement, rédaction d'un plan local contre la pauvreté, constitution d'un groupe de parents, organisation d'interviews

EXEMPLE

3. Fase 2: Goede praktijken & draaiboek

3. Ondersteunen van lokale projecten en aansluiting met het lokale beleid

Aansluiten bij bestaande samenwerkingen, integreren van initiatieven en acties

- Verzachting voor (praktische) problemen (“overlap, geen tijd, overvraging, teveel vergadering”)
- Mits afstemming op lokale situatie en coördinatie (cfr. nr 2).

- 93% sluit reeds aan bij bestaande (armoede)beleid

aansluiting bij financiële bronnen (Vlaamse of Waalse subsidies, Fondation Roi Baudouin), Huis van het Kind, project “onbetaalde schoolrekeningen”, LOOO, aansluiting bij Meerjarenplanning 2014-2019, Plan de cohésion sociale, aansluiting bij gemeentelijke en sociale diensten, en buitenschoolse voorzieningen...

EXAMPLE

3. Phase 2 : Bonnes pratiques & feuille de route

4. Connaître l'offre de services et s'échanger des informations

Savoir qui propose quoi, attentes et confiance respectives, savoir que faire face à des signaux de pauvreté infantile, violation du secret professionnel et droit au respect de la vie privée

•Lissage face aux obstacles (manque de connaissances, d'expertise, d'informations)

- 77% : bon échange d'informations depuis la plateforme de concertation
- 64% : prestataires de soins mieux soutenus depuis la plateforme de concertation

EXEMPLE

coordinateur central, création de points de signalement, directives pour actions de suiv, protocole de respect de la vie privée, et/ou un cadre de travail pour l'échange d'informations, recours à un travailleur social et/ou un expert du vécu, méthodologie concernant la manière de gérer la pauvreté infantile, diffusion des informations, formations

3. Fase 2: Goede praktijken & draaiboek

5. Verhogen van toegankelijkheid tot en bekendheid van het hulpverleningsaanbod

“Hulp bestaat wel maar weg ernaar toe wordt niet gevonden”

- Toegankelijk/laagdrempelig en bekend maken van hulpverleningsaanbod
- Open, niet-stigmatiserende aanpak

- 52%: drempel is verlaagd
- 54%: hulpverlening is beter bekend

huisbezoeken, ontmoetingsmomenten en -ruimtes, nieuwsbrieven of brochures, al dan niet in lokale krantjes, sensibiliseringsacties, nauwe en regelmatige contacten met schooldirecties, zorgleerkrachten of sociaal assistenten op scholen, brugfiguur (vb. als een informatiepunt) of intermediaire partners /personen

EXAMPE

2. Explication des bonnes pratiques

6. Détection à temps/précoce et intervention en cas de situations problématiques

Détection et prévention

• Les interventions en bas âge semblent importantes (car les événements négatifs ont un effet cumulatif sur le long terme, p.ex. niveau de formation peu élevé, mais effets positifs aussi)

- 95%: impliquer des partenaires qui voient de jeunes enfants
- 59%: favorisent la participation et l'activation du groupe cible

- Crèches, services financiers communaux, équipes de quartier, associations de voisinage...
- Éducation culturelle/prise de connaissance, soutien/accompagnement à l'éducation, aide pour compléter les demandes de bourses d'étude, conseils juridiques, accompagnement du travail, logement, soutien administratif, préparation de colis de vêtements, groupes de parents, participation des enfants...

EXEMPLE

3. Fase 2: Goede praktijken & draaiboek

7. Betrekken van stakeholders

Meer gedragenheid en consensus, verhoogd bewustzijn

- Primair: kinderen en ouders (! individuele kind vs. gemeenschap)
- Secundair: intermediaire partners vb. representatieve organisaties
- Beslissingsmakers: zij die beleid opmaken

Hoe

- Verdelen van informatie, consultatie, samen opmaken van beleidsvoorstellen, mee beslissingen maken → aangepast voor kinderen (vb. Unicef)

- Minder verwijzing naar primaire stakeholders
- Gedragenheid en ondersteuning door partijen, in het bijzonder scholen
- Blijvende motivatie en participatie d.m.v. concrete acties, korte termijn doelen, realistisch, snel resultaat voor alle betrokken partijen (“quick win”)

EXAMPE

Inschakeling van armoedeverenigingen als eerste betrokken partij in een stuurgroep rond beleidsplannen, als actieve deelnemer aan overleggen met scholen, en met mogelijkheid tot regelmatig, informeel overleg

4. Phase 3 : Recommandations politiques

4. Fase 3: Beleidsaanbevelingen

1. Verzekeren van de duurzaamheid en verankering van initiatieven

- Veelgehoorde frustratie: “grote inspanningen vs. resultaat dat niet gecontinueerd kan worden en suboptimale effecten”
 - Dalende motivatie
 - Eigen initiatieven zijn er, doch bij minderheid
- Concreet: langlopende financiering, meer integratie en inbedding (sectoroverschrijdend), meer lokale steun

2. Aanbieden van organisatorische en inhoudelijke ondersteuning (zonder meer administratie)

- Hulpverleners onvoldoende in staat om adequaat in te grijpen
 - Soms moeilijke samenwerking (communicatie, vertrouwen, verschillende perspectieven)
 - Methoden kunnen niet altijd getransfereerd worden
- Concreet: centraliseren en delen van processen, werkwijzen, kennis, expertise (vb. pool ervaringsdeskundigen), privacy & beroepsgeheim, interactieve netwerk- en uitwisselingsmomenten

4. Phase 3 : Recommandations politiques

1. Assurer l'ancrage et la durabilité des initiatives

- Motif fréquent de frustration : « beaucoup d'efforts pour un résultat qui ne durera pas et des effets sous-optimaux »
 - Motivation en baisse
 - Initiatives propres existantes mais minoritaires
- Concrètement : financement de longue durée, plus d'intégration et d'ancrage (approche intersectorielle), plus de soutien local

2. Apporter un soutien sur le plan de l'organisation et du contenu (sans plus d'administration)

- Possibilité limitée pour les assistants d'agir de façon adéquate
 - Collaboration parfois difficile (communication, confiance, perspectives différentes)
 - Impossibilité de transférer certaines méthodes
- Concrètement : centralisation et partage de processus, de méthodes de travail, de connaissances, d'expertise (ex. pool d'experts du vécu), respect de la vie privée & secret professionnel, séances d'échange interactives

4. Fase 3: Beleidsaanbevelingen

3. Structureel organiseren van financiële ondersteuning

- Hoge afhankelijkheid van (gouvernementele) financiering
- In mate van het mogelijke wordt naar eigen middelen gezocht of worden middelen naar eigen inzicht gecombineerd

→ Concreet: vooraf vastleggen van welke middelen naar (kinder)armoedebestrijding gaan, meer combineren van middelen, een herevaluatie van de allocatie van bestaande middelen, andere coördinatie van middelen

4. Combineren en integreren van initiatieven en projecten en toepassen van wat al bestaat

- Combinatie van middelen nu op eigen initiatief en ad hoc
 - Voordeel: aangepast aan lokale noden
 - Risico: fragmentatie en gebrek aan coherentie in (armoede) beleid
- Ook operationeel bestaat reeds veel: overlap en overaanbod

→ Concreet: Complementariteit projectoproep? Match met lange termijn visie, strategie en beleid? Match tussen federale en gewestelijke middelen? Hoeveel inhoudelijke vrijheid? Voortbouwen op bestaand materiaal mogelijk?

4. Phase 3 : Recommandations politiques

3. Organiser un soutien financier structurel

- Grande dépendance vis-à-vis du financement (gouvernemental)
 - Dans la mesure du possible, recherche de fonds propres ou combinaison libre de moyens
- Concrètement : déterminer à l'avance quels moyens seront consacrés à la lutte contre la pauvreté (infantile), davantage combiner les moyens, réévaluer l'affectation des moyens existants, coordonner les moyens autrement

4. Combiner et intégrer les initiatives et projets et mettre en pratique ce qui existe déjà

- Combinaison de moyens sur initiative propre et de façon ad hoc
 - Avantage : adaptation aux besoins locaux
 - Risque : fragmentation et manque de cohérence dans la politique (en matière de pauvreté)
 - Coexistence de nombreuses initiatives : double emploi et surabondance
- Concrètement : Complémentarité de l'appel à projets ? Conformité avec la vision, la stratégie et la politique à long terme ? Correspondance entre les moyens fédéraux et régionaux ? Quelle marge de manœuvre sur le plan du contenu ? Possibilité d'approfondir ce qui existe déjà ?

4. Fase 3: Beleidsaanbevelingen

5. Uitbouwen van een sterkere link tussen overlegplatformen en (lokale) beleidsniveau(s)

- Openheid, medewerking & actieve steun lokale overheid
 - Sterk mandaat → meer engagement & motivatie
 - Meer mogelijkheden inbedding → integratie & verankering
- Concreet: aanmoedigen systematische consultatie van professionals in beleidsbeslissingen, terugkoppeling en rapportering vanuit overlegplatformen; incentives voor lokale beleidsorganen ?

5. Faciliteren systematische opvolging

- Evaluatie en opvolging moeilijk
 - Diverse aanpak vs. onderlinge vergelijking
 - Risico op “vals negatieve effecten”?
- Vooraf bepalen hoe hiermee om te gaan
- Concreet: identificatie en toepassing van algemeen aanvaarde uitkomstmaten, procesindicatoren, complementariteit Europees niveau

4. Phase 3 : Recommandations politiques

5. Créer un lien fort entre les plateformes de concertation et le(s) niveau(x) politique(s) (local/locaux)

- Ouverture, collaboration et soutien actif des pouvoirs locaux
 - Mandat fort → plus d'engagement et de motivation
 - Plus de possibilités d'enracinement → ancrage et intégration
- Concrètement : encourager la consultation systématique des professionnels dans la prise de décision politique, feedback et rapportage des plateformes de concertation, incitants pour les organes politiques locaux ?

6. Faciliter un suivi systématique

- Évaluation et suivi difficiles
 - Approches variées versus comparaison
 - Risque d'effets faussement négatifs ?
- Définir à l'avance la manière de procéder
- Concrètement : identifier et appliquer des critères communément admis, indicateurs de processus, complémentarité avec le niveau européen

5. Vervolg

- Een **verlenging** van Kinderen Eerst werd toegekend tot eind 2015
 - Een 3de uitwisselingsmoment voor de platformcoördinatoren vond reeds plaats

Workshops

4 thèmes:

- Thème 1 : comment garantir le secret professionnel (partagé), le respect de la vie privée et l'obligation de signalement ?
- Thème 2 : comment travailler de façon ouverte, proactive et non-stigmatisante ?
- Thème 3 : comment collaborer dans une grande ville composée de divers quartiers ou harmoniser les efforts de plusieurs communes ?
- Thème 4 : comment trouver un point d'ancrage avec la politique (locale) existante en matière de pauvreté ?

→ 4 sessies in elke zaal

- 11.30u – 12.30: 2 x 45 min. (*30 min. presentatie + 10 min. discussie*)
- 14.00u – 15.30: 2 x 45 min. (*30 min. presentatie + 10 min. discussie*)
- Iedereen blijft in de toegewezen zaal, sprekers zullen wisselen van zaal

LUNCH: 12.30u-14.00u

